

PETTERSEN

ET MAGASIN OM TEGL OG ANSVARLIG ARKITEKTUR

Small Scale Big Impact

Ti private boligprojekter i London har foruden deres geografiske placering en række andre fællesnævner. I skala er projekterne små, ofte intime, hvilket er omvendt proportionalt med den kreativitet, indsigt og omhu, der afspejles i valget af sten og udførelsen af murværk.

Tekst: Ida Præstegaard, cand.arch.

Den nye tilbygning føjer sig enkelt og uden falbelader til rækkehuset i Geldeston Road. Emil Eve Architects valgte en mursten i lyse, bløde toner, der komplementerer London stock murstenen i rækkehusets facader.

Forskellen mellem inde og ude ophæves af store glaspartier mod haven. Dør- og vinduesrammer er udført i eg.

Geldeston Road

Den nye, toetages tilbygning til det treetages rækkehus lyser godt op i kvarteret, hvor det da også omtales som 'den moderne victorianske udrigger'. I stueplan rummer tilbygningen et L-formet køkken og spiseplads, som knytter an til den nu ligeledes L-formede have.

På førstesal er der indrettet badeværelse, og på toppen af huset, skærmet af asymmetrisk vinklede mure, der spejler de omgivende taghældninger, er der etableret terrasse. Arkitekterne har skabt en helhed ved at lade én sten, D71, være gennemgående. Stenen beklæder nybygningens tre facader. Terrassen er ligeledes belagt med D71, ligesom havemure mod naboskel er opført i stenen.

Arkitekterne er glade for stenens bløde og naturlige farvetoner, der komplementerer det victorianske murværk i de omkringliggende huse. Det var vigtigt, at den nye tilbygning var i familieskab med, men samtidigt markerede sig over for det eksisterende hus – og det er lykkedes.

Enderækkehus, tilbygning, Geldeston Road, Stoke Newington

Arkitekt: Emil Eve Architects
Opført: 2019
Sten: D71 HF
Fotos: Mariell Lind Hansen

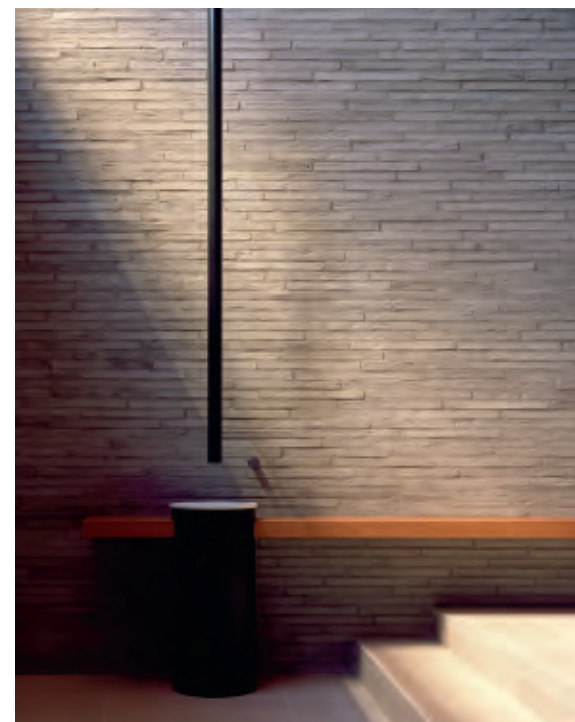
Tilbygningens murværk er udført med fyldte, skrabede fuger af kalkmørtel, der indeholder vasket sand, som giver en finere karakter. Ved at skrabe fugen ses sandet tydeligere i mørtelen.

Broen over poolen indeholder sauna og dampbad. Bag den høje dør er der trapper til haven og til det underliggende teknikrum. Væggene er venetiansk puds, velegnet til vådrum.

»Rummet fejrer lyset, men giver sig samtidig hen til mørket. Det enorme volumen er oplyst fra den ene ende og omsluttet af ti tusind håndlavede Petersen-mursten, der hver bærer aftryk af håndstrygerens tommelfinger. Mens lyset afsøger murstenenes grove overflade, træder det skiftende landskab frem af forhøjninger og dale en miniature. Murstenenes ujævne struktur står i slående kontrast til de sorte, glaslignende vandoverflader. Deres vidstrakte stilhed afspejler rummet og fordobler volumenet. Det ensidige lys, skyggerne, genspejlingerne og materialiteten forenes i denne spa og skaber et rum med en stille intensitet og et afdæmpet drama.«
Richard Bell, arkitekt

En vandstation får vand gennem et fire meter langt, sortmalet rør.

Snit

Plan

London Spa, West London

Den smukke have, der hører til rækkehuset i det centrale London, skulle meget gerne bevares. Det var derfor udelukket i terrænniveau at få plads til den private spa, som beboerne ønskede sig. Ergo blev det 200 m² store wellness-område med sauna, dampbad, motionscenter, omklædningsrum og en 11 x 3,5 m pool placeret under jorden.

Projektets arkitekt, Richard Bell, stillede helt præcise krav til den sten, der skulle beklæde væggene i det underjordiske rum. Både stenens taktile kvaliteter og formatet var afgørende for det udtryk, han forestillede sig: »Allerede fra projektets begyndelse vidste jeg, at vi skulle anvende en lang, slank sten, så det horisontale udtryk blev betonet. Spaen er placeret dybt under jorden, og de vandrette linjer bringer mindelser om lagdelingen af den omkringliggende jord. Af samme grund valgte jeg et vildt forbandt, som opleves mest naturligt. Jeg overvejede både K11, K50, K91 og K53, men besluttede, at K51 havde de helt rigtige sarte, lysgrå toner og farvespil.«

Underjordisk spa til privat bolig, West London

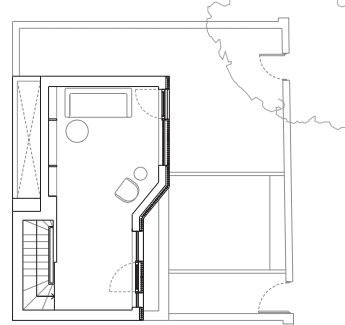
Arkitekt: Richard Bell Architecture

Opført: 2017

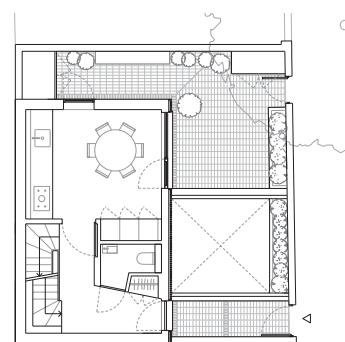
Sten: K51

Fotos: Héléne Binet

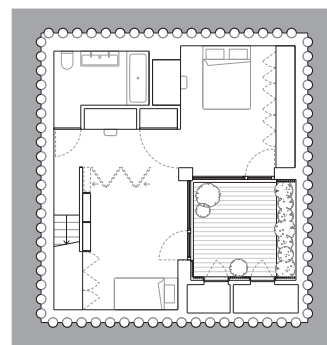
Det hvælvede loft og bænke er udført i kirsebærtræ, det terrasserede gulv er i Portland sten, pools er beklædt med mørke porcelænsfliser, og pendlerne er produceret af Viabizzuno.

1. sals plan

Stueplan

Kælderplan

Snit

Pocket House, Melbourne Grove

I udformningen af Pocket House demonstrerer Tikari Works endnu en gang deres særlige evne til at skabe velfungerende rumlighed trods et udfordrende udgangspunkt. I Pocket House optræder Tikari Works som både entreprenør og arkitekt, hvilket er deres foretrukne arbejdsform. Den tidligere garagegrund på 80 m² rummer i dag en enfamiliebolig i tre etager på omtrent 105 m².

En række planlægningsmæssige hensyn, blandt andet naboers dagslysrettigheder, inspirerede til at placere soveværelser og badeværelse delvist under jorden. Boligen er gennemgående udført med åbne planer, som kombineret med ovenlys over husets interne trappe, skaber lys og luftighed. Huset er overalt opført med eksponerede konstruktioner, som udtrykker den ærlighed, som kendetegner arkitekturen, og som giver mulighed for optimering af væg- og gulvtykkelser.

Arkitekterne har gennemgående valgt naturlige og lyse materialer, Douglas fyr, birk og gran. D71 er anvendt som beklædning af tre facader og indvendige vægge. De lyse træsorters nuancer genfindes i stenen, hvis farve opstår i kraft af den hvide lerslam, som anvendes til at få formen til at slippe lerklummen, før den tørrede sten brændes. Lerslammen forbliver på stenen efter brænding og skaber dens karakteristiske, lysende udtryk.

Palletten af lyse og gyldne farver spiller en afgørende rolle i oplevelsen af boligens store rummelighed på trods af det beskedne antal kvadratmeter.

Pocket House, Melbourne Grove, East Dulwich, South East London

Arkitekt: Tikari Works

Opført: 2018

Sten: D71 DNF

Fotos: Edmund Sumner

På en omtrent 80 m² stor grund har Tikari Works opført Pocket House, en familiebolig på 105 m² indeholdende alle traditionelle funktioner, men udtænkt og udført særdeles pladsøkonomisk. Et stort ovenlys over trappen sender dagslys ned og ud på alle etager.

Den vestvendte stue på øverste etage får masser af dagslys gennem store glaspartier. En partiel lamelbeklædning i cedertræ filtrerer lyset.

Køkkenet i hvidoleret fyrretræ, tegnet af Tikari Works, står smukt til de lyse murstensvægge.

»Vi elsker stenens lyse, raffinerede toner, som går så smukt i spænd med det lyse træ både inde og ude.«
Nicola Tikari, arkitekt

Facadelinjen i det raffinerede Pocket House følger nabohusenes facader.

Som led i renovering af rækkehuset fik ejerne omlagt haven, der nu har bede med frodig beplantning.

Store ovenlys bringer lys ned til køkken og spiseafdeling, der er holdt i sort og hvidt.

**Rækkehus, tilbygning,
De Beauvoir Town, Hackney**
Arkitekt: HÛT Architecture
Opført: 2019
Sten: K55
Fotos: Emanuelis Stasaitis

HÛT Architecture udformede tilbygningen med en præcis og stram facade mod haven. Den mørke, håndtilvirkede Kolumba i fliseforbandt er velvalgt sammen med dørpartiet i smalt dimensioneret, sortmalede profiler.

De Beauvoir Town

Opgaven lød på, at det treetages rækkehus efter ombygning skulle være lige så velfungerende for ejerne, et ungt par, når de er alene, som når de har gæster. Resultatet var en total transformation, varetaget af HÛT Architecture, der også indebar opførelse af en næsten kvadratisk tilbygning mod baghaven med køkken og spiseafdeling. Tilbygningen får rigeligt dagslys fra en 5,5 x 0,8 m bred udsparring i hele det nye tags længde og et ovenlys på 2,4 x 1,2 m over køkkenet. De sorte køkkenelementer og hvidpudsede vægge blødes op af gulvplanker og spisebord i Douglas fyr. Ejendommens placering i et kvarter med overvejende fredede bygninger medførte stor myndighedsbevågenhed mht. valg af facademateriale. Den 528 mm lange, håndlavede Kolumba, opmuret i fliseforbandt, harmonerer med nybygningens form, relaterer sig til rækkehusets murede facader i London stock brick – og blev omgående godkendt. Det talte også for beslutningen, at de murede facader blot bliver smukkere over tid.

Rødmalede paneler placeret i loft og som partiel beklædning af vægge medvirker til køkkenets varme atmosfære.

Uplands Road

Ejerne havde boet i deres edwardianske rækkehus i det nordlige London i 15 år, da de i 2018 fandt tiden inde til en generel indretningsmæssig opgradering. Blandt andet var køkkenet for småt, adgangen til haven var upraktisk – og beboerne henvendte sig derfor til Catriona Burns Architects.

CBA ændrede stueplanet og tegnede en udvidelse indeholdende køkken og spiseplads. Tilbygningen har direkte adgang til en forhøjet terrasse, der skaber en fin forbindelse og udsigt til haven. Oven på tilbygningen er der etableret en terrasse, som giver yderligere opholdsmuligheder i det fri.

Til de nye facader valgte arkitekter og bygherrer D81, der er en ligelig blanding af D91 og D72. Stenenes henholdsvis gyldne og grålige nuancer genfindes i de markante, specialtegnede vinduesrammer i eg og i rækkehusets murværk i den klassiske London stock brick. Mørtelfugen blev valgt grå som betoning af stenenes grålige nuancer og til markering af tegningen i murværket. Fugen er udført konkav, således at stenenes form træder frem.

**Rækkehus, tilbygning,
Uplands Road, Crouch End**
Arkitekt: Catriona Burns Architects
Opført: 2018
Sten: D81
Fotos: Adelina Iliev

Tilbygningen i Uplands Road kombinerer et enkelt arkitektonisk udtryk med spraglet murværk. Døre og vinduesrammer er i eg, hvor sidstnævnte er trukket ud fra facaden.

Et stort ovenlys sørger for en indbydende overgang mellem det oprindelige hus og tilbygningen.

De lyse toner i mursten, fuger og betonoverligger er nøje afstemt, så de udgør en harmonisk helhed. Murværket er udført som løberforbandt.

Også inden døre hersker der materiale- og farvemæssig harmoni. Gulvet er belagt med planker i ludbehandlet Douglas fyr. Reol og døre er i olieret eg og køkkenbord i microcement.

Bayston Road

Stringens og enkelthed er nøgleordene i denne tilbygning til et rækkehus i den livlige bydel Hackney i den nordøstlige del af det indre London.

Den 30 m² store tilbygning, udført af Al-Jawad Pike Architects, indeholder nyt køkken og spiseafdeling og er opført med tre vægge i eksponeret murværk, der bærer det flade tag. En trappe med stødtrin, ligeledes i mur, leder ned til den nye afdeling, der er i niveau med terræn.

Arkitekter og bygherre vidste fra projektets begyndelse, at murværket skulle fremstå rent og ærligt. De valgte den blådæmpede D91, hvis grå nuancer står smukt til både facaderne i det eksisterende hus og til de øvrige materialer i tilbygningen, bl.a. gulve i ludbehandlet Douglas fyr og vindues- og dørpartier i olieret eg.

Facaden mod haven er udført som et todelt glasparti fra gulv til loft, som sammen med ovenlyset over trappen skaber et smukt lys i

rummet. En terrasse støbt i lys beton, i husets fulde bredde og i samme niveau som stuegulv, fuldender husets nye anvendelighed.

Rækkehus, tilbygning, Bayston Road, Stoke Newington

Arkitekt: Al-Jawad Pike Architects

Opført: 2015

Sten: D91 HF

Fotos: Ståle Eriksen

Gulv og terrasse i samme niveau giver optimale udemuligheder.

The Makers House, Terrace Road

Efter købet af matriklen i 2012 i Victoria Park Conservation-området brugte arkitekterne Sophie Goldhill og David Liddicoat fire år på at tegne og opføre deres eget hus på grunden. Det var en udfordrende proces at skabe den rumlighed og arkitektur, som arkitekterne ønskede, idet projektet var underlagt mange restriktioner grundet nærheden til fredede bygninger og naboernes dagslysrettigheder. Resultatet blev et spaciøst og spændende 220 m² stort hus i forskudte niveauer med det 31 m² store køkken og opholdsrum som boligens kerne.

Ifølge arkitekterne tog projektet udgangspunkt i brugen af ærlige, taktile materialer, der var afgørende for den atmosfære, de ønskede. Fredningsmyndighederne anbefalede en mørk sten, og efter at have vurderet fem forskellige Kolumbasten besluttede man sig for K43, der harmonerede bedst med omgivelserne. Stenen beklæder huset og er trukket med indenfor i flere rum inkl. køkkenet med en lofthøjde på 3,8 meter. Teglets rødbrune nuancer indgår i smuk samklang med det glatslebne, in situ-støbte betongulv, bordplader i rustfrit stål og køkkenelementernes dyblå fronter. Arkitekterne tegnede et specielt vildt forbandt til Kolumba, som repeterer stenedens placering så komplekst, at udtrykket opleves helt irregulært.

The Makers House, Terrace Road, Hackney

Bygherre: Sophie Goldhill og David Liddicoat

Arkitekt: Liddicoat & Goldhill

Opført: 2017

Sten: K43

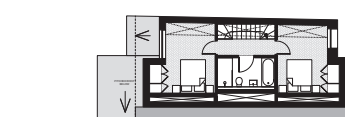
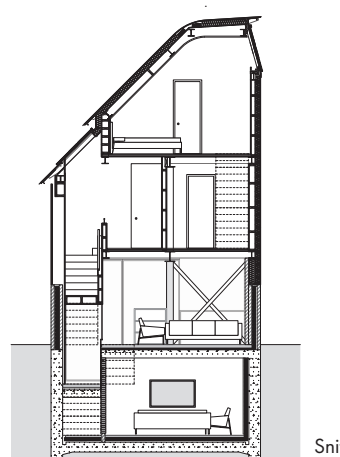
Fotos: Joe Willis

Der er en niveauforskel på 1,2 m mellem stue og køkken, der står i åben forbindelse. Den gennemgående beklædning af mørke sten binder rummene sammen.

Sophie Goldhill og David Liddicoat tager som hovedregel udgangspunkt i materialerne, når de går i gang med et nyt projekt. I dette tilfælde blev det murstens mørke nuancer og taktilitet, der satte grundtonen.

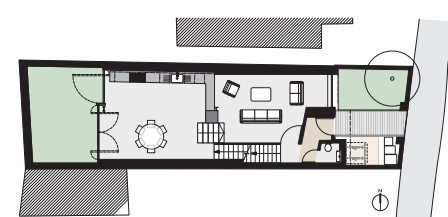
Fredningsmyndighederne ønskede mørke, murede facader og var meget tilfredse med valget af sten.

2. sals plan

1. sals plan

Stueplan

Den nye tilbygning står i åben forbindelse med det oprindelige hus.

I lighed med det eksisterende rækkehus er tilbygningen forskudt i plan. Facaderne er opmuret i fliseforbåndt.

Roslyn Road

Som led i en større ombygning, som beboerne ønskede efter at have boet i deres victorianske rækkehus i 10 år, blev boligen også udvidet med nyt køkken og spiseafdeling. Ifølge arkitekten, Joe Magri, var det indlysende, at transformationen tog udgangspunkt i husets vigtigste element: den London stock brick, som det er bygget af.

Den nye sten, D71, har de ønskede, lyse farvetoner. Hamburg-formatet på 220 x 105 x 65 mm blev valgt, fordi netop dét format er typisk i kvarteret. Det oprindelige hus blev malet hvidt, således at tilbygningen på én gang er i kontrast til og har samhørighed med hovedhuset.

Det oprindelige hus er mod haven opført forskudt i plan. Også tilbygningen blev derfor udført med en forskydning, således at den arkitektoniske rytme blev bevaret. Den nye tilbygning rummer et lyst og funktionelt køkken i birk med spisebord tæt på den store glasdør til haven.

Om kompositionen af de nye murstensfacader fortæller Magri: »I sin elementære form har en mursten tre sider, som gentages. Dét ønskede vi, at tilbygningen skulle udtrykke. Alle sten er derfor lagt i samme retning i et fliseforbåndt, hvormed hver sten repeterer tilbygningens form. Stenens kopper vender direkte mod haven, løberne er parallelle med den forskudte facade, og murkronen er udført med standerskifter«.

Det polerede betongulv fortsætter ud og danner terrasse. Gårdhaven defineres af mure i D71 og ubehandlet sibirisk lærk, der med tiden vil blive gråt.

Rækkehus, tilbygning, Roslyn Road, Tottenham

Arkitekt: Magri Williams Architects

Opført: 2018

Sten: D71 HF

Fotos: Nicholas Worley

Indvendige vægge er af ler fra virksomheden Clayworks. Både lys og skygge blødgøres af lerets naturlige, lyse nuancer og tekstur.

Den nye tilbygning opnår i kraft af den karakteristiske pavillon-arkitektur og centrale placering sin helt egen betydning for hus og have.

Harefield Road

Da familien efter nogle år i Australien vendte hjem til Storbritannien, så de med nye øjne på deres bolig i det victorianske dobbelthus i Brockley. Huset trængte til en renovering, men familien havde også lyst til at indrette sig med en ny og større mulighed for det udendørs liv, som de havde lært at værdsætte i Australien.

Gruff Architects stod for at opfylde ønskerne, og de tegnede en tilbygning, der med sin kantede, symmetriske tagform med et ovenlys øverst giver tilbygningen sin egen identitet. En lille gårdhave, placeret mellem det eksisterende hus og tilbygningen, bringer dagslys ned til de nye opholdsrum og skaber med sin frodige beplantning en lille oase vis-a-vis spisepladsen.

Arkitekterne valgte D91, som de oplever som en moderne sten med markante og varierede toner i gråt. Stenen klæder tagets zinkbeklædning i kølig gråt, men også de gyldne toner i gulve, vindues- og dørrammer i lakeret eg. Fra den nye terrasse er der udsigt til en frodig have med fine opholdspladser og bassin med åkander.

Rækkehus, tilbygning, Harefield Road, Brockley, South East London

Arkitekt: Gruff Architects

Opført: 2019

Sten: 91 DNF

Fotos: French+Tye

Stueplan

De grå nuancer i tagets zinkbeklædning genfindes i murstenene.

Store vinduespartier i køkken- og spiseafdeling giver fin udsigt til haven.

Olieret eg er et gennemgående materiale i interiøret. Gårds haven mellem det oprindelige hus og tilbygningen bringer grøn frodighed indenfor.

Iffley Road

Med en beliggenhed i Bradmore Conservation Area var den kommende udvidelse af enderækkehuset underlagt nøje granskning fra fredningsmyndighederne. Opgaven, løst af Neil Dusheiko, lød på renovering af hele huset, en udvidelse med køkken, opholds- og spiseafdeling i stueplan og arbejdsværelse på førstesal samt nyanlægning af haven inkl. en bedre forbindelse mellem den og huset.

Som led i at underordne sig det eksisterende hus er stueetagen i tilbygningen holdt under den omsluttende havemur og dermed ikke synlig for forbigående. Førstesal er udformet som et præcist, rektangulært volumen, beklædt med mørke Kolumba, der på én gang medvirker til at definere tilbygningen som et selvstændigt element og skaber familieskab. Kolumba-stenens lange, smalle format kontrasterer rækkehusets mursten i traditionelt format. Samhørigheden skabes dels i kraft af Kolumbas håndlavede struktur, dels i kraft af stenens mørke toner, der tydeligt genfindes i rækkehusets patinerede facader og havemuren.

Også i interiøret ønskede bygherren sig ægte materialer omsat i et enkelt og moderne formsprog. Hele den ene væg i stueetagen er beklædt med en lys, gul Kolumba, her udført i fliseforbandt. Et ovenlys på 4,5 x 1,0 m i næsten hele væggen længde sender dagslys ned over stenenes rustikke overflader i et lysspil, der skifter karakter hen over dagen.

Enderækkehus, tilbygning, Iffley Road, Hammersmith, West London

Arkitekt: Neil Dusheiko

Opført: 2018

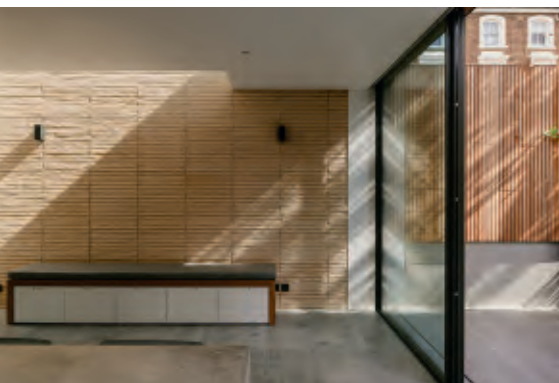
Sten: Facader K54, Interiør K70

Fotos: Tim Crocker

Den kombinerede bæk og opbevaringsmøbel er blandt rummets få elementer.

Forbipasserende oplever udelukkende nybygningens førstesal. Stueetagen er skjult bag havemuren.

Nyanlægning af have og terrasse var en del af projektet.

Den store væg af håndtilvirkede, lyse Kolumba skaber smuk kontrast til rummets øvrige glatte, kølige overflader. Eksempelvis det polerede stengulv og køkkenbord i poleret beton.

Snit

Stueplan

1. sals plan

Cantina Fabbrica Pienza producerer både rødvin, hvidvin, rosé og olivenolie, alt sammen økologisk.

Alle udvendige flader inkl. taget er beklædt med Kolumba-sten. Taget kan ses fra de omgivende bakker og indgår derfor i det samlede arkitektoniske udtryk.

På linje med landskabet

MELLEM LANGE RÆKKER AF VINSTOKKE LIGGER DEN TOSCANSKE VINGÅRD CANTINA FABBRICA PIENZA. MED FORM SOM EN REKTANGULÆR BOKS, KLÆDT I KOLUMBA-STEN PÅ ALLE SIDER, BÅDE KONTRASTERER OG HARMONERER BYGNINGEN MED DET OMGIVENDE LANDSKABS BLØDE KURVER.

Vi befinder os i Val d'Orcia, dalen omkring Orcia-floden mellem byerne Siena og Grosseto i Toscana. Et pastoralt jordbrugslandskab, der er udnævnt til verdenskulturarv af UNESCO som et enestående eksempel på renæssancens idealer om naturens kultivering. Val d'Orcias nuværende fremtoning opstod, da købmænd fra Siena i 13-1400-tallet investerede i jordens opdyrkning. Vin- og kornmarker, olivenlunde og dyrehold spredte sig over bakkerne mellem små landsbyer og middelalderlige fæstninger forbundet af veje kantet af slanke cypresser.

Vingården Cantina Fabbrica Pienza placerer sig hensynsfuldt og elegant i dette karakteristiske landskab. Arkitekt Antonie Bertherat-Kioes er medindehaver af vingården, som hun selv har tegnet: »Vingårdens udformning skulle naturligvis være funktionel, den skulle være integreret i landskabet, og så ønskede vi at bruge lokale materialer, men uden at bygge en gammeldags vingård. Her i området bygger man traditionelt set af natursten eller mursten, og i og omkring Siena er der masser af teglmure. Derfor valgte jeg mursten.«

Jordbrugslandskabet i Val d'Orcia blev opdyrket i 13-1400-tallet og er udnævnt til verdenskulturarv. Vingården er placeret, så den følger vinstokkenes retninger.

Cantina Fabbrica Pienza, Italien

Bygherre: Fabbrica Pienza
 Arkitekt: Antonie Bertherat-Kioes
 Bygningsingeniør: Roberto Bruttini
 Elektroingeniør, ventilation: M&E
 Ingeniør, udvikling af solafskærmning: Fabio Zacchei
 Opført: 2016
 Sten: K4 (50 %), K46 (25 %), K49 (25 %),
 Overligger produceret af Petersen Tegl
 Tekst: Martin Søberg, ph.d., arkitekturhistoriker
 Fotos: Gabriele Galimberti

*»Det er meget vigtigt for mig, at stenenes farver blander sig godt med det omgivende landskabs farver. Også fugerne er vigtige, både med hensyn til farve og struktur. Da den ufærdige bygning endnu stod som en betonkerne adskilte den sig markant fra landskabet. Iklædt Kolumba-stenene passer den meget bedre ind.«
 Antonie Bertherat-Kioes, arkitekt*

Solafskærmningen, udført som trælameller, i hele den østvendte facade kan efter behov skærme næsten fuldstændigt for solen eller give skygge på terrassen.

Vinduer fra gulv til loft skaber forbindelse mellem ude og inde i bygningens mere offentlige zone. Belægningen langs bygningen er også udført i Kolumba.

Bygningen er udformet med en enkelhed, som kendes fra funktionelle landbrugsbygninger. En rektangulær boks dækket af tegl. Blot enkelte åbninger er som skåret ind i bygningens monolit. Vinstokke i lange parallelle rækker strækker sig hen over bakkerne, og den rektangulære bygning er placeret vinkelret på vinstokkene og gennemskåret på tværs af en portåbning, som således løber i samme retning som vinstokkene. Et stort, aflangt, udendørs ankomstareal og arbejdsområde afgrænses på den ene side af bygningen og på den anden side af en støttemur, bag hvilken en bakke rejser sig. Her står vinstokkene parallelt med bygningens længderetning.

Der er anvendt tre forskellige slags Kolumba-sten: 50 % af K4 og 25 % af henholdsvis K46 og K49. »Kolumba passer godt til vingårdens form, der er lav og flad,« siger Antonie Bertherat-Kioes. »Bygningen er som én stor mursten. Vi har sågar dækket taget med Kolumba, fordi man kan se taget fra omgivelserne. Også loftet i porten er udført i Kolumba

placeret i præfabrikerede elementer. Derved dannes en helhed af mursten blot brudt af døre i teak og rustfrit stål.«

Den præcise arkitektoniske detaljering bidrager til at fremhæve hver enkelt sten, men skaber også sammenhæng. Stenenes stærkt varierede udtryk, deres grove, stofflige virkning og rige farvespektrum af brun-violette nuancer danner visuel forbindelse til vinmarkernes jord og planter. Antonie Bertherat-Kioes forklarer: »Det er meget vigtigt for mig, at stenenes farver blander sig godt med det omgivende landskabs farver. Også fugerne er vigtige, både med hensyn til farve og struktur. Én enkelt murer har derfor muret hele bygningen, for ellers opstår der for mange forskelligheder. Da den ufærdige bygning endnu stod som en betonkerne adskilte den sig markant fra landskabet. Iklædt Kolumba-stenene passer den meget bedre ind. Og vinstokkene er vokset, så bygningen er endnu mere integreret.«

Stenenes brun-violette farve er valgt, fordi den matcher jorden og det omgivende landskabs nuancer. Som en kontrasterende, lodret accent står den farverige skulptur skabt af den schweiziske kunstner Ugo Rondinone.

Kælderplan

Stueplan

Længdesnit

Tværsnit

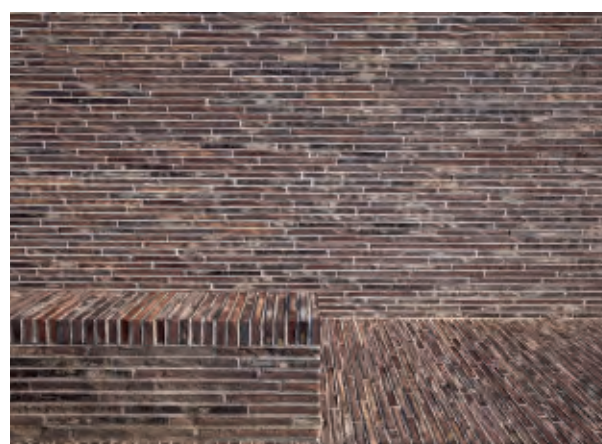
Smagsrummet har udsigt til vinmarkerne. Læderbeklædninger bidrager til at skabe en varm og afslappet atmosfære.

*»Kolumba passer godt til vingårdens form, der er lav og flad. Bygningen er som én stor mursten. Vi har sågar dækket taget med Kolumba, for man kan se taget fra omgivelserne. Også loftet i porten er udført i Kolumba placeret i præfabrikerede elementer. Derved dannes en helhed af mursten blot brudt af døre i teak og rustfrit stål.«
Antonie Bertherat-Kioes, arkitekt*

Vintønderne opbevares i kælderen, hvor der også er teknikrum. En smal tunnel hele vejen rundt om kælderen bidrager til at holde temperaturen naturligt stabil. I overetagen er den brede, tværgående port især i brug i høstsæsonen, hvor druerne ankommer hertil og kan rengøres og behandles i dette overdækkede område. Efterfølgende bringes druerne ind i det store fermenteringsrum, som ligger på den ene side af portåbningen. På den modsatte side befinder sig en mere offentlig zone med kontor og smagsrum, der har læderbeklædte vægge og store glasdøre, der kan skydes til side. Her forenes arkitektur, sted og vin i en helhed, forklarer Antonie Bertherat-Kioes: »Ideen er, at når man smager på vinen, føles det som om, man sidder lige midt i vinmarken«.

Fra den tværgående port er der forbindelse til vinmarkerne og til fermenteringsrummet. De store porte er udført af teaktræ og rustfrit stål.

For at sikre præcision og sammenhæng mellem alle dele af byggeriet, er det muret af blot én enkelt mur.

En tegldækket luge giver adgang til det flade tag, hvorfra der er udsigt ud over vinmarkerne.

Enkelthed og funktionalitet præger de arkitektoniske linjer. Den brun-violette Kolumba-sten tilføjer stoflighed og varme.

Vinkælderens ventilationsanlæg er integreret i udendørs bænke af mursten. Bænkenes dybde svarer præcis til længden af én Kolumba-sten.

*»Jeg prøvede at finde en lokalt produceret mursten, men desværre var alle sten, selv de håndlavede, vi kunne finde, fremstillet af den samme ler. De havde derfor alle den samme farve – og ikke de nuancer, vi eftersøgte.«
Antonie Bertherat-Kioes, arkitekt*

I høstsæsonen bringes vindruerne til den brede, tværgående port, hvor de klargøres. Loftet i porten er også beklædt med Kolumba.

Arketyperiske elementer i komprimeret form

TRE TRANSFORMERSTATIONER I ANTWERPEN – NOMINERET TIL EU MIES AWARD 22 – ANVISER EN HELT NY VEJ AT GÅ. DE SMÅ OG NORMALT KEDSOMMELIGE ENHEDER ER HER TILFØRT UDPRÆGEDE ARKITEKTONISKE KVALITETER.

Overalt i by- og landskabet finder vi dem, de små transformerstationer, der omformer og distribuerer elektricitet ud i samfundet. I reglen er der tale om anonyme småhuse eller skure, der alene har til formål at beskytte den tekniske installation, som hverken vejrlig eller almindelige mennesker skal i berøring med. Pæne er de sjældent, snarere skæmmer de.

At konceptet kan tænkes og udføres radikalt anderledes kan nu opleves i den belgiske by Antwerpen. I den nordlige del af byen er der i årene 2017-2020 opført tre transformerstationer, der forsyner en nyetableret letbane, Brabo 2, med den nødvendige driftsstrøm. Men de gør langt mere end det.

Fra starten er de tre transformerstationer tænkt som arkitektur og ikke skur. De er tegnet af arkitektfirmaet Van Belle & Medina, som meget overbevisende er lykkedes med at skabe tre stedsspecifikke og alligevel indbyrdes relaterede strukturer i byrummet. Trods deres lidenhed har de tre anlæg opnået karakter af lokale fikspunkter, der går i dialog med og beriger det pågældende sted. Og – ikke mindre væsentligt for et stykke by-inventar – inviteres forbipasserende ind i strukturen, da der er tilført noget ekstra, som åbner op mod omverdenen.

Et arkitektonisk greb har været at operere med en række arketyper, som kendes fra den større skalas bygningsværker: buen, nichen, trappen, symmetrien, muren, rumgeometrien, detaljen, mønstret – og at økonomisere med disse elementer på en måde, så de fungerer i den lille skala.

Også materialiteten er hentet i den store arkitektur: Det murede byggeri, kvalitetsteglstenen og en udsøgt bearbejdning af stenen, så den i sig selv udgør eller understreger et arketyperisk element. Det er via teglet, at der er skabt et familieskab mellem de tre transformerstationer. De præsenterer sig som små, fuldmurede enheder, opført i den levende og ganske lyse D72 fra Petersen Teglgilde. På subtil vis medvirker teglet også til at give hver transformerstation sit eget særpræg, idet murværket – fladerne og detaljerne – er behandlet forskelligt i de tre strukturer.

Tre transformerstationer, Brabo 2, Antwerpen, Belgien

Bygherre: Arcadis, De Lijn

Arkitekt: Van Belle & Medina

Opført: 2020

Sten: D72 DNF

Tekst: Tina Jørstian, cand.arch.

Fotos, Luchtbal Station og Tjalkstraat Station:

Stijn Bollaert

Fotos, Straatsburgbrug Station: Maxime Delvaux

De tre murede transformerstationer, der indgår i Brabo 2-letbanen i Antwerpen, er alle udført i murværk af en exceptionel høj klasse, som man sjældent møder i moderne byggeri.

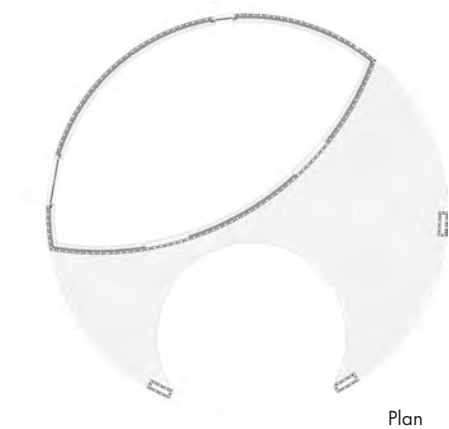
Cirkel og bue Luchtbal Station

En af de nye transformerstationer er opført i den nordlige bydel Luchtbal, i et træbevokset parkområde afgrænset af bebyggelse. For at styrke og understrege det urbane parkrum er det lille bygningsværk udformet, så det giver mindelser om en klassisk havepavillon. Virkemidlerne er cirkel og bue, i form af et cirkulært anlæg, hvis ene halvdel er lukket omkring de tekniske installationer, mens den anden halvcirkel danner et lille, åbent rum afgrænset af mur med fire bueformede åbninger. Langs buernes kant giver murede buestik yderligere næring til det klassiske udtryk. Gennem buerne er der kig til den omkringstående træbevoksning, mens et par solitære træer er bevaret inde i det halvcirkelformede uderum. Det binder bygning og park sammen og opfordrer til at bevæge sig ind og ud gennem bueåbningerne.

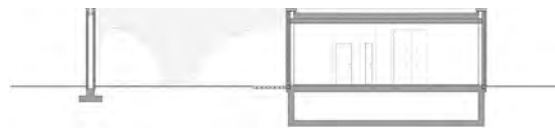

Situationsplan, Straatsburgbrug Station

Straatsburgbrug Station ligger for foden af Antwerpens havneadministrationsbygning, tegnet af Zaha Hadid. Sammenstillingen af de to diametralt forskellige bygninger er spændende og dynamisk.

Plan

Snit

Murværket er muret i munkeforbandt, der består af to løbere og en kop, hvor kopperne er placeret over hinanden i hvert andet skifte.

Den cirkulære konstruktion, der udgør Luchtbal Station, afsluttes øverst med et rulskifte. Også de bueformede åbninger er udført med rulskifter.

Situationsplan, Luchtbal Station

Trappesymmetri og mønstermur Straatsburgbrug Station

Ved Antwerpen Havn, øst for den meget spektakulære havneadministrationsbygning, tegnet af Zaha Hadid og fuldført i 2016, er endnu en transformerstation opført. Det er en krævende beliggenhed, som transformerstationen med en behersket, men velvalgt ironi spiller op til. Ved at gå klassisk til værks i modsætning til Hadids avantgardesprog, og ved at konfigurere sig som hvilested og udsigtspost, hvorfra Hadids værk kan beskues. Den lille bygning er udformet som en let tilspidset oval, et lukket rum, der huser det tekniske anlæg. Ovalen er indrammet af to, symmetriske trappeløb, som enhver, der har lyst, kan bestige og tage ophold på. Begge trappers yderside står som massiv mur med teglstenene lagt i 30 graders vinkel. Det danner et facetteret, taktilt mønster, som dagslyset spiller i, og som inviterer den forbigående til at komme tættere på.

De to symmetriske trappeløb er udført med savtakforbandt afsluttet med et rulskifte.

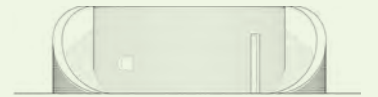

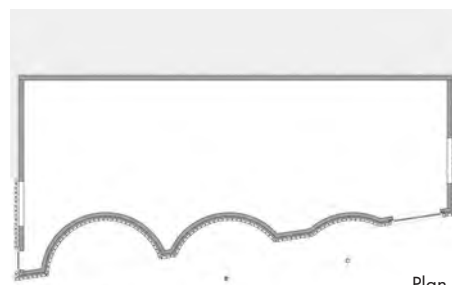
Straatsburgbrug Station udstråler stilfærdig selvbevidsthed i de noget uhomogene omgivelser.

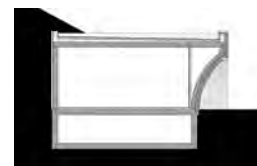
Plan

Opstalt

Plan

Snit

Mur og niche Tjalkstraat Station

Transformerstationen ved Tjalkstraat er placeret ved foden af og bygget ind i volden under letbanens linjeføring. Den henvender sig derfor i mindre grad til forbipasserende end de to andre. Bygningen er udformet som et rektangulært korpus, etableret på en måde, så dens synlige facade opfattes som et kraftigt, fremspringende murstykke. Den robuste murflade er brudt af tre dobbeltkrumme, murede nicher, accentueret af buestik, der kranser åbningerne. Et af hjørnerne er bearbejdet, så hver anden mursten er skubbet en anelse frem. Derved dannes et savtaksmønster, og denne fine detalje giver hjørnet og hele muren karakter.

De murede, dobbeltkrumme hvælvinger i Tjalkstraat Station krævede stor murerkompetence.

Stationens sydøstvendte hjørne er ikke 90°, hvorfor de rektangulære sten stikker ud og danner et mønster. Murværket er opmuret i et halvstensløberforbandt.

Situationsplan, Tjalkstraat Station

Tjalkstraat station skærer sig med sine tre dobbeltkrumme hvælvinger i varierende størrelser ind i volden under letbanen.

Hovedindgangen markeres med en imponerende portal, der opstår gennem bearbejdningen af tagfladen som ét stort, foldet taglandskab, der her skydes markant op.

Drayton Green Church – Ny kirke og helt sin egen

MEDE NØJE UDVALGTE MURSTEN SOM GENNEMGÅENDE MATERIALE TIL NY KIRKE, DER ER SAMMENBYGGET MED ET EKSISTERENDE KAPEL OG BELIGGENDE I DET VESTLIGE LONDON, HAR PIERCY&COMPANY PÅ ELEGANT VIS FLETTET DE NYE OG GAMLE FACADER SAMMEN.

Drayton Green Church er tegnet af arkitektfirmaet Piercy&Company for International Presbyterian Church, Ealing. Den nye kirkebygning er opført som tilbygning til det fredede (grade II-listed) kapel Drayton Green Chapel i Vestlondon, bygget i 1913. Opdraget til tegnestuen var, at det lille kapel, der oprindeligt kunne huse 80 mennesker, skulle udvides til kirkens voksende menighed. I dag, med det tilføjede bygningsvolumen, kan kirken rumme 250 mennesker i rum, der også stilles til rådighed for lokalområdet.

Det gamle kapel var oprindeligt opført som victoriansk opdragelsesanstalt for 'faldne kvinder'. Anstalten blev siden

revet ned, og kapellet stod alene tilbage. Tilbygningen, opført i 2018, er stor i forhold til det lille kapel, men den folder sig let og naturligt omkring det. »Det gamle kapel har altid været sammenbygget med en større bygning, og kapellet har aldrig været synligt fra gaden. Det virkede derfor naturligt igen at lade kapellet indgå som del i et større byggeri, hvor det på ny kunne bringes i anvendelse og komme til sin ret,« forklarer Stuart Piercy, grundlægger og direktør hos Piercy&Company.

Murstenen, D36, i en rødbrun, blid mellemtone er anvendt som gennemgående facademateriale både ude og inde. I det ydre fremstår alle facader fra sokkel til tagfod i mursten.

*»Slægtskabet med den omgivende bebyggelse ses i kirkens foldede tag, der er bearbejdet, så det fremstår i et både indpasset og ekspressivt formsprog.«
Stuart Piercy, arkitekt, direktør, Piercy&Company*

Det gamle, bevarede kapel og den nye kirketilbygning er begge opført i mursten. I valg af nye mursten er der tydeligt arbejdet med, at tonaliteten spiller sammen med de gamle, patinerede sten.

Piercy&Company's tilbygning folder sig rundt om og op og ned ad det gamle kapel. Resultatet er en ny helhed.

Det er tydeligt, at arkitekterne har været opmærksomme på, at tilbygningens mursten i tonalitet og farvespil relaterer sig til det gamle kapels patinerede mure for herigennem at opnå en sammenhæng mellem farver og taktilitet. »Vi ønskede at bygge til det gamle, enkle murstenskapel på en ligetil og enkel facon. Med den gennemgående brug af mursten fik vi bundet det nye sammen med det gamle. Samtidig fik vi konsolideret det nye hus, så det står robust og tydeligt i sin fremtoning.« Med valget af mursten som gennemgående materiale har Piercy&Company på elegant vis flettet de nye og gamle facader sammen og desuden sikret, at bygningen ikke romantisk kopierer kappellets gamle, patinerede sten, men fremstår både som sin egen og som en forlængelse af de gamle mure. Arkitekterne har arbejdet subtilt med materialernes nuancer og vævet gammel og ny mur sammen.

Arkitekternes tilgang til formgivning af det nytbyggede volumen synes ved første øjekast mere moderne med sin minimalistiske detaljering og sin skarpskårne, krystallinske form. Her lader det umiddelbart til, at arkitekterne har forfulgt kontrasten mellem nyt og gammelt. Og så alligevel. For drejer man sig en omgang, ser man områdets historicistiske

rækkehusbebyggelse med sadeltage og ekstruderede facadepartier med beskedne frontoner, der danner et fint, foldet taglandskab. Slægtskabet med den omgivende bebyggelse ses i kirkens foldede tag, der er bearbejdet, så det fremstår i et både indpasset og ekspresivt formsprog.

Tagfladen udgøres af et stort, sammenhængende, plisseret landskab, der folder op og ned. Tagfolderne over den lange foyer genspejler skalaen på taglandskabet på områdets rækkehuse. Mod hovedindgangen folder kirkens tag sig op i en imponerende højde. Taget folder op, ned, rundt, danner skiver og rum og gestalter et markant og inviterende, nyt indgangsparti. Stuart Piercy fortæller om det foldede taglandskab: »Vi plisserede og foldede taget for at nedskalere og tilpasse taglandskabet og derigennem reducere indtrykket af bygningens massiv i gaden. Men foldningerne er også en symbolsk gestus. Som bygningen rejser sig i den forreste del af grundarealet ved vejen, folder taget sig op og danner et abstrakt kirketårn og dørparti, som udtrykker bygningens gejstlige funktion.«

I det indre danner murstensvæggene den tunge, konsoliderende base for det esoterisk, lette foldeværk, der som

Med brugen af mursten og med bearbejdningen af tagfladen indpasser den nye kirke sig i sin kontekst, men står også frem med mere ekspressive figurer.

et nutidigt kirkehvelv udgør taget. »Vi ønskede at skabe hvælvede, storslåede rum på en enkel og nutidig måde. Det foldede tagværk løste dette med sin enkle konstruktion og rumlige karakterdannelse.«

Piercy&Company's tilbygning folder sig rundt om det gamle kapel og folder sig ind og ud og sammen med den forstads karakter, der præger kirkens nære omgivelser. Og ikke mindst folder kapel og tilbygning sig ud som ny kirke og helt sin egen.

Drayton Green Church, tilbygning, London, England

Bygherre: International Presbyterian Church, Ealing
 Arkitekt: Piercy&Company
 Ingeniør: Heyne Tillett Steel
 M&E konsulent: Arup
 Færdiggjort: 2018
 Sten: D36 DNF
 Tekst: Albert Algreen-Petersen, arkitekt MAA, ph.d.
 Fotos: Philip Vile
 Dronefoto: © Noel Read

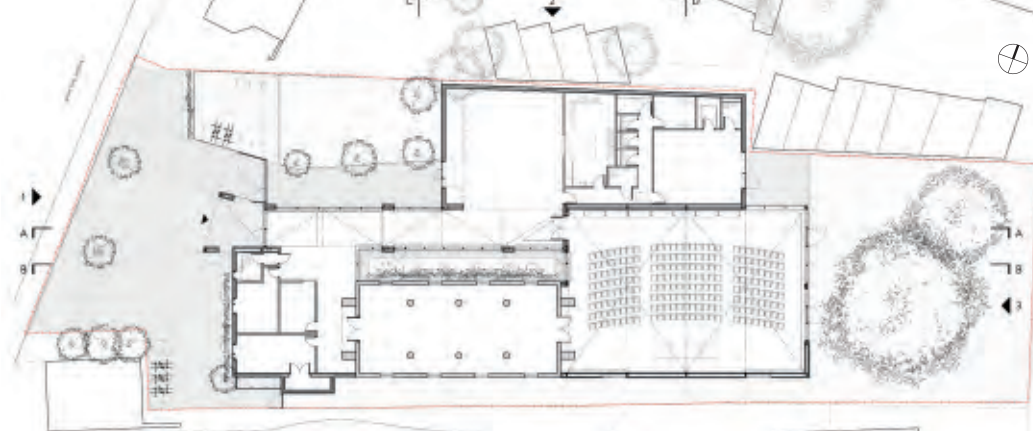
**»Vi plisserede og foldede taget for at nedskalere og tilpasse taglandskabet, og derigennem reducere indtrykket af bygningens massiv i gaden.«
 Stuart Piercy, arkitekt, direktør, Piercy&Company**

Den nye kirkebygning folder sig om et roligt, grønt gårdrum, som også er en del af projektet.

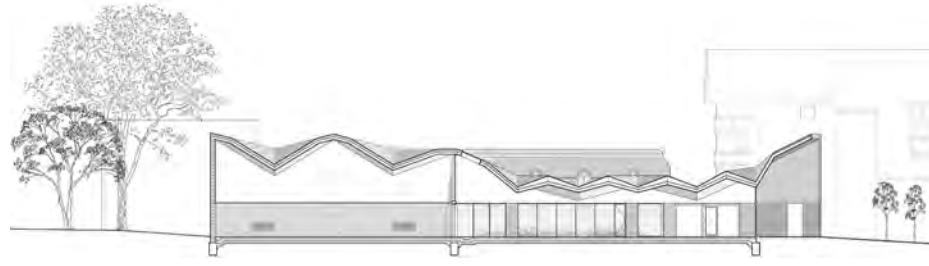

Indgangsportalen markerer sig som et næsten kirketårnslignende motiv i gadebilledet.

Stueplan

Længdesnit

Det gamle kapel med stræbepiller anes i baggrunden, og den nye kirketilbygning indpasser sig fint med sine rødbrune mursten.

I forbindelse med kirken er der også blevet plads til en lille have.

Portalrummet er klædt i samme mursten som den øvrige bygning. Piercy&Company valgte det rolige løberforbandt til alt murværk.

Mursten går igen som centralt materiale i bygningens indre med både det gamle kapels patinerede murstensflader og tilbygningens nye som karakterdannende flader.

Murede mønstre af lys

I BAKKERNE I PIEMONTE-REGIONEN UDEN FOR TORINO LIGGER AMILU FARM, ET FAMILIEDREVET, REGENERATIVT LANDBRUG. EN NY HOVEDBYGNING ER SOM EN ARKITEKTONISK LEG MED FORMER, DER KNÆKKER, ÅBNER SIG OG LADER LYSET KÆRTEGNE MATERIALERNE.

Som en videreudvikling af økologien er regenerativt landbrug en bæredygtig dyrkningsform med fokus på biodiversitet og hensynstagen til det økosystem af mikroorganismer, som landbrugsjorden rummer. Brugen af traktor og plov er begrænset, og der anvendes ikke sprøjtemidler men i stedet kompost og dyrehold direkte på markerne. Alt sammen for at sikre, at jordens organiske materiale forbliver så levende og frugtbar som muligt. Midt i denne grønne oase ligger et nyt hus, som erstatter ældre, udtjente landbrugsbygninger, og som både rummer en bolig for familien og lokaler til fremvisning og salg af det brede sortiment af afgrøder, som landbruget producerer.

Huset består af to fløje, der følger terrænets kurver og mødes i en stump vinkel. Den største fløj i tre etager indeholder opholdsrum, børneværelser, gæsteværelser og rum i tilknytning til landbruget, mens den lavere fløj i to etager rummer forældrenes soveværelse, sauna og et orangeri. Fra mødet mellem de to fløje og vinkelret på den største af fløjene strækker en kortere fløj sig ud mod dalen, delvist hævet over grunden. Her ligger køkkenet og spiseafdeling, mens opholdsstuen med pejs er placeret i mødet mellem de tre fløje i et dobbelthøjt rum med eksponeret bjælkeværk, næsten otte meter til kip og udsigt over marker og skov.

Den største af fløjene og køkkenfløjen har saddeltag dækket af solpaneler og er lagt, så de omtrent følger de tidligere landbrugsbygningers fodaftryk. Arkitekt Alberto Minero fra F:L architetti forklarer: »Vi ønskede at bevare det arketyperiske ved et landbrugsbyggeri i Piemonte, der traditionelt består af en langstrakt, saddeltagsdækket bygning placeret langs en bakk skrånning. Hertil har vi føjet et nyt volumen, der taler et helt andet sprog, lægger

sig ind i terrænet og åbner sig mod dalen.« Huset er opført i in situ-støbt beton, der i forældrefløjen danner en facade af skarpe knæk i forskellige vinkler. Knækkene kaster dramatiske skygger hen over de glatte, lyse betonflader. De øvrige facader er dækket af mursten. »I Italien bygger man typisk i mursten, men normalt er stenene brune. Vi ville gerne give murstenen et nyt ansigt og brugte derfor den meget lyse, næsten hvide mursten.«

Arkitekterne har leget med murstenens mange muligheder flere steder i bygningen. »Mod dalen har vi anvendt et system, der er som en slags bikube-facade af nicher og åbninger i muren,« forklarer Alberto Minero. »I åbningerne er der indmuret glasbyggesten, som dækker cylindriske huller i betonbagvæggen, hvori der er indsat isolerede glastrør. Åbningerne danner et mønster af lys hen over de indre vægflader. Når mørket sænker sig, siver lyset indefra og ud. En fin effekt, hvor lyset passerer igennem åbningerne og udefra fremtræder som små lanterner.«

Materialevalget er enkelt med vægt på kontraster mellem teksturer og farver. Terrassen er dækket af belgisk granit, som også er anvendt til nogle af gulvene inde i huset, mens de øvrige gulve, døre og anden aptering er udført i egetræ. Nogle af de indendørs vægge står i den rå, ubehandlede beton, andre i blanke mursten. I en enkelt væg er murstenene drejet en smule i forskellige vinkler, som om en bølge bevæger sig gennem væggen, og danner et abstrakt relief. »Vi ville gerne have, at de udendørs materialer kunne genfindes indendørs. Mursten, beton og belgisk granit er husets tre primære materialer, der blander sig på forskellig vis. Vi bruger materialerne i deres rene form og lader dem danne et stoffigt og farvemæssigt samspil,« fortæller Alberto Minero.

Stofflige virkninger og farver er nøje afstemt i valget af husets tre primære materialer: Mursten, beton og belgisk granit. For at skabe sammenhæng mellem eksteriør og interiør er alle tre materialer anvendt såvel ude som inde.

Amilu Farm, Gassino Torinese, Italien

Bygherre: Amilu Farm

Arkitekt: F:L architetti

Ingeniør: Giovanni Vercelli

Opført: 2020

Sten: D71 DNF

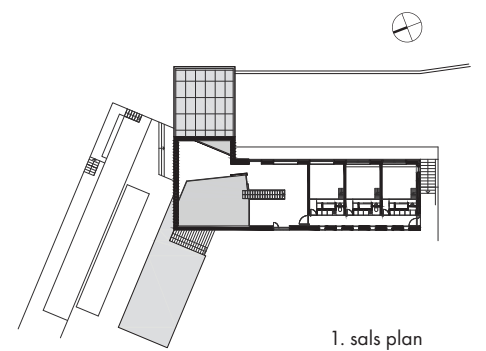
Tekst: Martin Søberg, ph.d., arkitekturhistoriker

Fotos: Beppe Giardino, Fabrizio Caudana

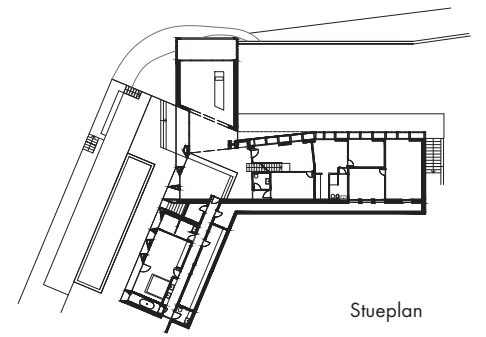
Mursten i bikubemønster. Glasbyggesten dækker for cylindriske huller i betonbagvæggen og trækker lys ind i huset.

Amilu Farm drives med fokus på bæredygtighed og biodiversitet. Omkranset af marker og skov lægger huset sig ind i de grønne bakker uden for Torino.

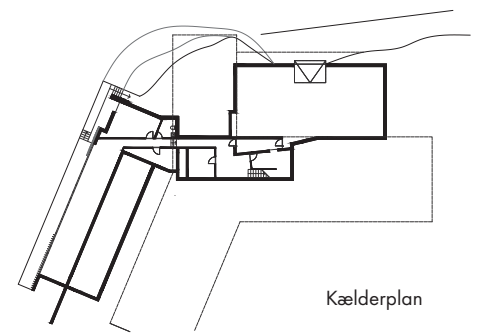

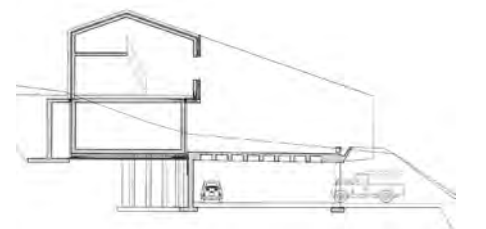
1. sals plan

Stueplan

Kælderplan

Tværsnit

Knækkede former og leg med lys og skygge kendetegner husets arkitektur. Samtidig kontrasterer mønstermurværket i køkken- og opholdsfløjene den lavere forældrefløjs lyse beton.

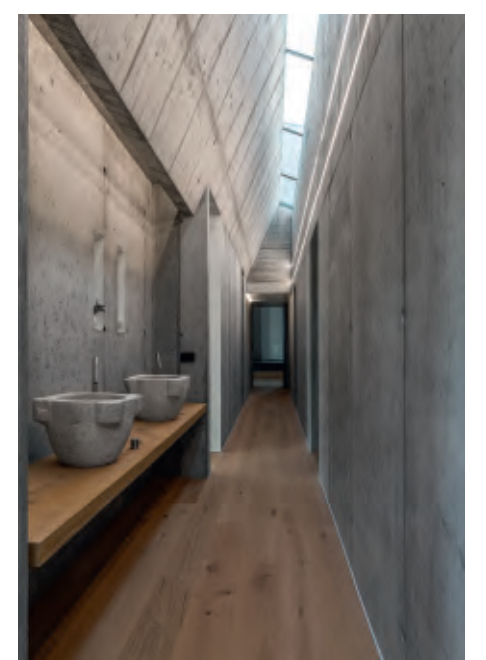
De synlige betonoverligger er et motiv hentet fra 1970'ernes italienske arkitektur. Cirkulære vinduer i belægningen sørger for dagslys i kælderens korridor.

På endevæggen i det dobbelthøje opholdsrum er murstenene drejet en smule i forhold til hinanden, hvorved de danner et abstrakt, bølgende relief.

Et mønster af lys tegner sig over væggen i opholdsrummet, der har fritlagte bjælker og næsten otte meter til kip.

Rå beton i forældrefløjens forbindelsesgang bidrager til husets rustikke atmosfære. Antikke stenmortere er genanvendt som håndvaske.

»I Italien bygger man typisk i mursten, men normalt er stenene brune. Vi ville gerne give murstenen et nyt ansigt og brugte derfor den meget lyse, næsten hvide mursten.«
Alberto Minero, arkitekt

Fra terrassen på første sal er der udsigt mod vest til centrum af Melbourne.

»Med Petersen Cover-stenene fandt vi et keramisk materiale, der er produceret på traditionel vis ligesom murstenene, men som har et helt andet udtryk. Tilbygningen er fuldkommen moderne, men har samtidig nogle overtoner af en traditionel måde at bygge på.«

Nicholas Byrne, arkitekt

Cover-stenens håndtilvirkede udtryk skaber subtile variationer hen over facaden. I løbet af dagen understreger lagdelingen forandringer i sollyset.

Som et klippestykke

TILBYGNINGEN TIL ET BEVARINGSVÆRDIGT HUS I DET ØSTLIGE MELBOURNE MIMER BEVIDST IKKE DET OPRINDELIGE HUS' ARTS AND CRAFTS-STIL. I STEDET FREMSTÅR BYGNINGEN SOM EN TILHUGGET MONOLIT AF STEN, ET LILLE STYKKE NATUR MIDT I STORBYEN.

I det østlige Melbourne finder man mange bevaringsværdige bygninger fra slutningen af 1800-tallet, hvilket i australsk sammenhæng er temmelig gammelt. En af disse bygninger er et rødt murstenshus, der med sine mange, fine detaljer er et godt eksempel på Arts and Crafts-stilen, der betonede det gode håndværk og enkle materialer af høj kvalitet. I 1980'erne var huset blevet udvidet bagtil med en tilbygning, der hverken rummede nævneværdige arkitektoniske eller håndværksmæssige kvaliteter. Den er nu erstattet af en ny tilbygning, der både besidder sit helt eget arkitektoniske udtryk og på subtil vis går i dialog med omgivelserne i og uden for Melbourne. Samtidig er det røde murstenshus blevet renoveret og delvist ført tilbage til sin originale tilstand.

Arkitekt Nicholas Byrne, grundlægger af Byrne Architects, forklarer: »Vi ønskede at tegne en bygning, der, hvad angår materialerne, var af en anden karakter end de røde mursten i den originale arkitektur, men alligevel stod i forbindelse dermed. Med Petersen Cover-stenene fandt vi et keramisk materiale, der er produceret på traditionel vis ligesom murstenene, men som har et helt andet udtryk. Tilbygningen er fuldkommen moderne, men har samtidig nogle overtoner af en traditionel måde at bygge på.«

Bygningen består af to etager, som lægger sig på tre sider af et gårdrum og indrammer udsigten til byens centrum mod vest. I stueetagen finder man et opholdsrum, et stort, lyst køkken og en garage centreret omkring gården. Førstesalen rummer to soveværelser, en terrasse og et kontor, der med

vinduer til tre sider åbner sig mod omgivelserne næsten som en enorm karnap. »Ideen med den nye bygning var at skabe en monolitisk struktur. Skala og proportioner passer til de omgivende strukturer, men samtidig er bygningen en form for massivt objekt, der synes at være tilhugget med smukke åbninger,« fortæller Nicholas Byrne. Derved opstår et samspil med de åbninger i murværket, som findes i det røde murstenshus i form af karnapper, loggia og indbygget balkon.

Facaderne i den nye bygning er dækket af koksgrå Cover-sten, der binder de karnaplignende fløje sammen til en helhed. Farvevalget er inspireret af omgivelserne: Melbourne er kendt for sine smalle gader, der er dækket af brosten af koksgrå basalt, som findes i naturlige forekomster i staten Victoria, hvor Melbourne ligger. Tilbygningen ligger ud til netop sådan en gade. »Den basalt dækkede gade var interessant materialemæssigt og influerede på, hvordan vi tænkte på bygningens materialitet,« siger Nicholas Byrne. »Graden af kontrast til den røde mursten, forbindelsen til omgivelserne og til basalten fungerer godt. Bygningen føles som et klippestykke, og særligt set i konteksten af de mørke klippeformationer omkring Melbourne virker den næsten som en naturforekomst.«

For at fremhæve Cover-stenenes farve og stoflige virkninger, er al detaljering og profilering gjort så minimalistisk som mulig. Vinduerne har rammer af anodiseret aluminium, og inddækninger er udført i zink, der i farve og materialitet spiller sammen med teglen. Cover-stenene er dog tildelt hovedrollen: »Deres tekstur skulle være det fremtrædende

element,« forklarer Nicholas Byrne. »Jeg elsker deres håndlavede kvalitet. Materialet er ikke homogent, men rummer forskelligheder. Når lyset ikke er så hårdt, får man en god fornemmelse for farvevariationerne. Stenene kan til gengæld også kaste voldsomme skygger og forandre sig, når solen bevæger sig rundt. Der er så mange forskellige momenter i løbet af dagen, hvor oplevelsen af bygningen ændrer sig, når solen rammer den.«

George St House, East Melbourne, Australien

Bygherre: Privat

Arkitekt: Byrne Architects

Entreprenør: Melpro

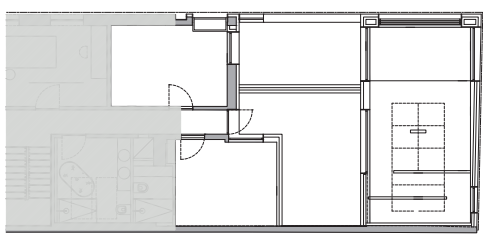
Ingeniør: John Horan & Associates

Opført: 2018

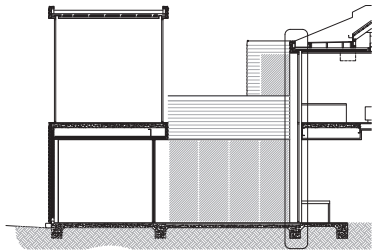
Sten: C54

Tekst: Martin Søberg, ph.d., arkitekturhistoriker

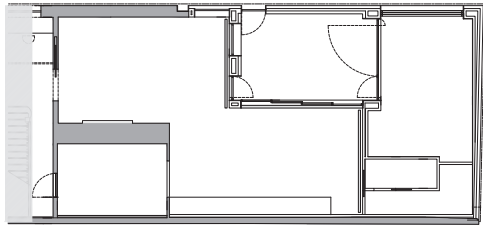
Fotos: Justin Alexander

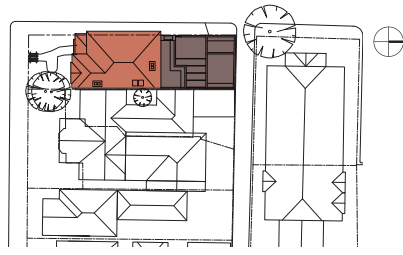
1. sals plan

Snit

Stueplan

Situationsplan. Det eksisterende hus er markeret med rødt, tilbygningen med gråt.

»Graden af kontrast til den røde mursten, forbindelsen til omgivelserne og til basalten fungerer godt. Bygningen føles som et klippestykke, og særligt set i konteksten af de mørke klippeformationer omkring Melbourne virker den næsten som en naturforekomst.«
Nicholas Byrne, arkitekt

Arts and Crafts-stil og de røde mursten karakteriserer det oprindelige hus. Det sammensatte udtryk af åbninger og karnapper spejles i tilbygningens arkitektur. Som led i renoveringen blev dele af facaderne i det oprindelige hus malet i den samme grå farve som Cover-stenen.

Arkitekterne valgte den koksgrå Cover, fordi den passer til de brosten af basalt, som dækker mange ældre gader i Melbourne. Cover-stenene giver tilbygningen en fremtoning, som var den næsten tilvirket ud af ét stort klippestykke.

Adam Hermansen, SUPERFLEX

Bjørnstjerne Christiansen, SUPERFLEX

En arkitekt og en kunstner på besøg

I FORBINDELSE MED 3DOD, DER FANDT STED 16.-18. SEPTEMBER I KØBENHAVN, LAGDE PETERSEN TEGL STUDIO HUS TIL TO SPÆNDENDE OPLÆG OG EN HYGGELIG EFTERMIDDAG.

Dan Stubbergaard fra Cobe præsenterede tegnestuens store boligprojekt på Papirøen i Københavns Havn. Arkitekterne har i samarbejde med Petersen Tegl udviklet en specialsten til byggeriet.

Bjørnstjerne Christiansen fra SUPERFLEX fortalte om kunstnergruppens arbejder, hvor et af de seneste projekter er samarbejdet med Petersen Tegl om en specialsten, der skal indgå i et værk på Roskilde Universitets campus.

Fotos: Jacob Bloch

Dan Stubbergaard, Cobe

PETERSEN

KONSULENTER-PETERSEN TEGL

DANMARK ØST
CHRISTIAN TEITUR HARRIS
T: +45 2463 9235
E: CTH@PETERSEN-TEGL.DK

DANMARK VEST OG FYN
TORBEN SCHMIDT
T: +45 2028 4355
E: TSC@PETERSEN-TEGL.DK

EXPORT MANAGER
STIG H. SØRENSEN
T: +45 4014 1236
E: SHS@PETERSEN-TEGL.DK

NORGE
MUR DIREKTE AS
SIMEN BØE
T: +47 2339 2010
E: POST@MURDIREKTE.NO

SVERIGE
TEGELMASTER AB
MARTIN PERSSON
T: +46 40 542 200
E: INFO@TEGELMASTER.SE

FINLAND
CHIPS AND BRICKS
OLLI PYYKÖNEN
T: +358 50 4345 782
E: OLLI@CHIPSANDBRICKS.COM

**TYSKLAND
SCHLESWIG-HOLSTEIN, HAMBURG**
JUTTA ENGLER
T: +49 171 756 19 43
E: ENGLER@PETERSEN-TEGL.DK

**TYSKLAND ØST, BERLIN,
NIEDERSACHSEN, BREMEN**
ERIC SCHMIDT-BANDUR
T: +49 174 3800 667
E: ESB@PETERSEN-TEGL.DK

**TYSKLAND SYD/NRW
SCHWEIZ** TYSKTALENDE DEL
ØSTRIG
BACKSTEIN-KONTOR GMBH
T: +49 221 888785-0
F: +49 221 888785-10
E: INFO@BACKSTEIN-KONTOR.DE

BENELUX
PETERSEN BENELUX
HOLLAND, BELGIEN, LUXEMBOURG
BJØRN LUCASSEN
T: +31 (0) 652362168
E: BLU@PETERSEN-TEGL.DK

HOLLAND
LINEKE LUCASSEN
T: +31 (0) 622529266
E: LLU@PETERSEN-TEGL.DK

TOM LUCASSEN
T: +31 (0) 646236445
E: TLU@PETERSEN-TEGL.DK

STORBRITANNIEN
STIG H. SØRENSEN
T: +45 4014 1236
E: SHS@PETERSEN-TEGL.DK

EUROPEAN BUILDING MATERIALS LTD
T: +44 (0) 203 805 0920
E: ENQUIRIES@EBMSUPPLIES.COM

POLEN
CENTRUM KLINKIERU SCHÜTZ
T: +48 58 56 37 201
E: BIURO@CENTRUM-KLINKIERU.PL

DEN RUSSISKE FØDERATION
INGRID KATHRIN GROKE
T: +45 2047 9540
E: IKG@PETERSEN-TEGL.DK

ARCHITILE LLC
T: +7 495 989 4317
E: INFO@ARCHI-TILE.RU

ØSTEUEuropa (EKSKL. POLEN), ITALIEN
INGRID KATHRIN GROKE
T: +45 2047 9540
E: IKG@PETERSEN-TEGL.DK

AUSTRALIEN OG NEW ZEALAND
ROBERTSON'S BUILDING PRODUCTS PTY LTD
T: +61 3 8199-9599
E: PETER@ROBERTSONS.CO

INDIEN
ATLAS DEVELOPMENTS INDIA
T: +31 642 552 517
E: ISHANVIR@ATLASDEVELOPMENTS.NL

SYDAMERIKA
INGRID KATHRIN GROKE
T: +45 2047 9540
E: IKG@PETERSEN-TEGL.DK

TEKNIK OG OVERLIGGERE
STEEN SPANG HANSEN
T: +45 2142 7962
E: SSH@PETERSEN-TEGL.DK

UDGIVER

PETERSEN TEGL A/S
NYBØLNORVEJ 14
DK-6310 BROAGER
T: +45 7444 1236
E: INFO@PETERSEN-TEGL.DK
WWW.PETERSEN-TEGL.DK

REDAKTION
IDA PRÆSTEGAARD, CAND.ARCH.
E: IPR@PETERSEN-TEGL.DK

ANNETTE PETERSEN, ARKITEKT MAA
E: AP@PETERSEN-TEGL.DK

LAYOUT
ZANGENBERG DESIGN

TRYK
STRANDBYGAARD

REPRO
EHRHORN HUMMERSTON

OPLAG
105.000

